

***VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI
SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS***

ETIKAI KÓDEXE

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács (a továbbiakban: VSZT) tagjainak meggyőződése, hogy a működőképes és kiszámítható vetőmagpiac elengedhetetlen feltétele, hogy a piaci szereplők a jogszabályokban előírt rendelkezések betartásán túl alapvető etikai normákat is betartsanak.

A gazdasági élet valamennyi mozzanatát, a piaci szereplők minden cselekvését lehetetlen csupán a közgazdasági, jogi esetleg politikai eszközökkel szabályozni. Az életviszonyok szabályozásában megkülönböztetett jelentősége van az etikai követelményeknek.

Az üzleti erkölcsbe, üzleti tisztességbe ütköző magatartás tehát etikátlan és akkor is elítélendő, orvoslásra irányuló bírálatra érdemes, ha az adott magatartást jogszabályi előírás kifejezetten nem tiltja.

A jelen Etikai Kódex célja meghatározni azokat az alapvető etikai normákat, amelyeket a VSZT elvár a tagjaitól, és ily módon a VSZT tagjai egymástól.

A jelen Etikai Kódexet a VSZT tagjai alapos előkészítést követően, közös akarattal fogadták el a VSZT küldöttközgyűlésén. A VSZT tagjai elismerik felelősségüket és kötelezettségüket az ágazat egyes tevékenységi köreinek etikus gyakorlásában, ezennel deklarálják azon szándékukat, hogy önkéntesen betartják jelen Etikai Kódex rendelkezéseit és minden tőlük telhetőt megtesznek a megfogalmazott célok elérése érdekében.

I. ÁLTALÁNOS FOGALMAK ÉS RENDELKEZÉSEK

1. A VSZT tagjai a VSZT Alapszabályának vonatkozó rendelkezései alapján megalkotják a VSZT Etikai Kódexét (a továbbiakban: Kódex), amelynek keretében vállalják, hogy:
  - a) Betartják és betartatják a vetőmagágazat egyes tevékenységi köreire vonatkozó valamennyi jogszabályt, így különösen
    - a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. számú törvényt,
    - a növényfajták állami elismeréséről szóló 40/2004. (IV. 7.) FVM rendeletet,
    - a szántóföldi növényfajok vetőmagvainak előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 48/2004. (IV. 21.) FVM rendeletet,
    - a zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 50/2004. (IV. 22.) FVM rendeletet,
    - a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvényt.
  - b) Korrekt módon járnak el a VSZT és tagjai szakmai tevékenységét felügyelő állami szervekkel, a minőségvizsgáló és ellenőrző intézményekkel, a partnercégekkel, más vállalkozásokkal és a fogyasztókkal tartó kapcsolataik során.
  - c) A Kódex előírásait a VSZT-hez tartozó valamennyi szakterületen egyforma szigorúsággal és következetességgel tartják és tartatják be.
  - d) Kerülnek minden olyan magatartást vagy tevékenységet, amely a vetőmag szakma hitelét ronthatja.
  - e) Minden rendelkezésükre álló eszközzel biztosítják, hogy a vetőmagpiac korrekt és etikus magatartási szabályai érvényre jussanak.
  - f) Alapvető céljuknak tekintik, hogy a teljes magyar vetőmagvertikum valamennyi piacán érvényesüljenek a hazai és nemzetközi szakmai hagyományokon alapuló piaci normák, valamint üzleti és etikai szabályok.
  - g) A Kódex előírásait magukra nézve kötelező érvényűnek tekintik, és betartását ajánlják a VSZT-n kívüli valamennyi olyan természetes személynek, jogi személynek illetve szervezetnek, akiknek (amelyeknek) tevékenysége érinti a magyar vetőmag ágazatot.

2. A Kódexben alkalmazott fogalmak meghatározásakor illetve e fogalmak értelmezése során azon jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni, amelyek az adott fogalmat meghatározzák, figyelemmel a vonatkozó jogalkalmazói gyakorlatra is, ide értve a bírói gyakorlatot.
3. Az Etikai Kódex nyilvános.

II. A KÓDEX HATÁLYA

1. A Kódex a VSZT tagjai által elfogadott etikai és versenyszabályokat, valamint az azok megsértése esetén követendő eljárás rendjét tartalmazza. A Kódex rendelkezései a VSZT tagjai számára kötelező érvényűek.
2. A VSZT-be történő tagfelvétel során a vetőmagvertikum területén szakmai tevékenységet kifejtő valamennyi természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező társaság és egyéb szervezet (a továbbiakban hivatkozásként: a vertikum alanya)/ köteles nyilatkozni arról is, hogy a Kódex rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek ismeri el. Az elfogadó nyilatkozat a tagfelvétel előfeltétele.
3. A Kódexet a vetőmagágazatot érintő valamennyi tevékenység során alkalmazni kell, különös tekintettel az alábbi szakmai tevékenységekre, szolgáltatásokra:
  - kutatás, kísérleti fejlesztés, ezen belül növénynemesítés és fajtafenntartás,
  - vetőmag-előállítás,
  - vetőmag-feldolgozás, (kikészítés, tárolás)
  - vetőmag-kereskedelem
    - disztribúció
    - marketing
    - szaktanácsadás.

4. A VSZT szakmai tevékenységéhez tartozó termékek és készítmények:
  - nemesítési alapanyagok
  - vonalak
  - bázisvetőmag
  - nyersáru
  - vetőmag
    - kezeletlen
    - kezelt
  - más termékformák
    - félkésznövények
    - palánták
    - szövettenyésztett szaporítóanyagok.
5. A Kódex rendelkezéseit Magyarország és az Európai Unió, valamint harmadik ország vetőmagpiacán, illetve a vetőmagszakma részét képező szakterületen folytatott szakmai és üzleti tevékenységre egyaránt alkalmazni kell.
6. A Kódex alkalmazása szempontjából a VSZT tagjának magatartásaként kell megítélni minden olyan cselekvést vagy mulasztást, amelyet a tag maga, vagy a tagszervezet tisztségviselője illetve alkalmazottja tanúsított. Alkalmazott minden olyan személy, aki (amely) a taggal munkaviszonyban, vagy munkavégzésre (tevékenység végzésére) irányuló egyéb jogviszonyban (különösen megbízási, vállalkozási, szolgálati) jogviszonyban áll. A tag magatartásaként kell elbírálni a tagszervezet természetes személy tagjának és tisztségviselőjének magatartását is.
7. A VSZT valamennyi tagja szakmai tevékenységét – így különösen üzleti, piaci és a piacra ható tevékenységét – úgy köteles folytatni, hogy az ne legyen ellentétben a szakmai etika és tisztesség követelményeivel, jogszabályokkal, hatósági előírásokkal, valamint a szakmai szokásokkal.
8. A VSZT és tagjai mindent elkövetnek azért, hogy a vetőmagvertikum szereplőinek – különös tekintettel a VSZT tagjaira – a verseny és etikai normákat sértő magatartását feltárják és megszüntessék. Ennek során együttműködnek egymással, a szakmai érdekképviselői szervekkel, kamarákkal, a szakmai hatóságokkal és a Gazdasági Versenyhivatallal.

III. A VETŐMAGÁGAZAT TEVÉKENYSÉGÉNEK ETIKAI NORMÁI

1. A vetőmagvertikum alanyai kötelesek:
  - üzleti tevékenységük során lelkiismeretesen és szakszerűen eljárni,
  - vállalt kötelezettségeiket maradéktalanul teljesíteni,
  - jó szándékú üzleti magatartást tanúsítani,
  - gazdasági tevékenységüket a kölcsönös együttműködés szellemében folytatni,
  - az üzleti szokásokat, az üzleti erkölcs és tisztesség követelményeit megtartani.
2. A vetőmagvertikum alanyai gazdasági tevékenységük során a tisztességes nyereségre törekvés jegyében, jóhiszeműen és gondosan kötelesek eljárni. Nem vállalhatnak olyan kötelezettséget, amely már a vállalat pillanatában előre láthatóan nem teljesíthető. Működésükért úgy is felelősek, hogy csak jó minőségű, megbízható és biztonságos fajtát, vetőmagot és szolgáltatást kínálhatnak.
3. A VSZT tagjai kötelezettséget vállalnak arra, hogy a versenytárs üzleti titkainak kifürkészése, vagy működőképességének akadályozása céljából a vertikum más alanya munkatársainak, illetve a vetőmagvertikumhoz kapcsolódó tevékenységet ellátó közigazgatási szervek alkalmazottainak a munkavégzésre irányuló jogviszony alapjául szolgáló szerződés felmondására, illetve megszüntetésére, alkalmazási ajánlatot nem tesznek.
4. Tilos a versenytárs üzleti titkainak kifürkészése, vagy működőképességének akadályozása céljából motiváltan ajánlatot tenni az alkalmazottak - egymással munkavégzés kapcsán is összefüggő - csoportjainak, teamjeinek, apparátusainak.
5. A munkahely-változtatás sugalmazása, az arra való rábírás akkor minősül tisztességtelennek, ha a munkahely-változtatás tényéhez valamely – az üzleti erkölcsbe és tisztességbe ütköző – körülmény járul. Ilyen körülmény különösen az, ha a munkavállalót munkaszerződésének megszegésére bírják rá, ha a munkavállaló átcsábítását üzleti titok megszerzése motiválja, vagy ha az alkalmazásra nem egyetlen, illetve néhány munkavállaló, hanem a versenytárs munkavégzés kapcsán összefüggő, viszonylag önálló részlegének, csoportjának, mint egységnek vonatkozásban kerül sor.

6. Az üzleti partnerek számára fontos információk nem hallgathatók el és illetéktelenek számára nem szolgáltatathatók ki. Hamis információk adása nem megengedett. A fogyasztókat érintő információkat bizalmasan kell kezelni.

IV. A VSZT TAGSÁGI VISZONNYAL ÖSSZEFÜGGŐ ETIKUS MAGATARTÁS

1. A VSZT tagja a vetőmagágazatban kifejtett, vagy azt érintő tevékenysége során tisztességesen köteles eljárni. Magatartása nem járhat olyan eredménnyel, amely a magyar vetőmagágazat, annak szereplői, tevékenységük eredménye (terméke) megítélését negatívan befolyásolja.
2. A VSZT nevében megbízás nélkül, önhatalmúlag eljárni, a szövetségi tagságból eredő jogokkal visszaélni tilos.
3. A VSZT tagja, vagy annak képviselője a döntések előkészítésében, meghozatalában, választott tisztségének ellátásában lelkiismeretesen, legjobb tudása szerint kell, hogy eljárjon. Ezekkel összefüggésben vállalkozása külön előnyöket nem élvezhet.

V. A VETŐMAGVERTIKUM MŰKÖDŐKÉPESSÉGÉT ÉS JÓ HÍRNEVÉT VESZÉLYEZTETŐ SÚLYOS ETIKAI VÉTSÉGEK

Különösen súlyos etikai vétséget követ el és a Kódex legsúlyosabb szankcióival büntethető az a vállalkozás vagy személy, amely, illetve aki:

- a) a céltermeltetés keretében előállított vetőmagot vagy magárut, vagy annak egy részét a termeltető engedélye nélkül másnak adja el, illetve megfelelő engedély nélkül a termelőtől ilyen magot vagy magárut vásárol,
- b) szakmai felkészültség és a szakmailag elvárható felszereltség nélkül vetőmagtermesztő, feldolgozó vagy forgalmazó tevékenységet folytat,
- c) valamely növényfajta vetőmagját a fajtatulajdonos engedélye nélkül fajtakísérletbe vagy tesztelésbe állítja, termelteti, termeszti vagy forgalmazza,
- d) a vonatkozó jogszabályokban meghatározott előírásokat szándékosan megszegi, a minősítő szervezetet vagy annak képviselőjét megtéveszti.

VI. A TISZTESSÉGTELEN MAGATARTÁS FORMÁI, A TISZTESSÉGTELEN VERSENY TILALMA

1. Versenyjogi szabályok alkalmazása szempontjából versenytárs a vetőmagvertikum valamennyi alanya, aki (amely) a Magyar Köztársaság területén vagy más országban a vetőmaghoz tartozó szakmai tevékenységet folytat.
2. Ha nem a VSZT tagja sérti meg a versenyjogi szabályokat, az érintettek felkérése alapján a VSZT is jogosult az ügyben eljárni, tagjai és a vertikum érdekét képviselni.
3. Tilos valótlan tény állításával vagy híresztelésével, illetőleg valós tény hamis színben történő feltüntetésével, úgyszintén egyéb magatartással a versenytárs jó hírnevét, illetve hitelképességét sérteni vagy veszélyeztetni (hírnévrontás).
4. Hírnévrontásnak minősül különösen:
  - a) a versenytársat, annak működését, piaci szerepét lekicsinylő, üzleti és szakmai megbízhatóságát kétségbe vonó kijelentés;
  - b) olyan tény állítása, amely nem, vagy csak a versenytárs jelentős és méltánytalan érdeksérelme árán ellenőrizhető;
  - c) olyan adat vagy információ híresztelése, amely alkalmas lehet a fogyasztó versenytársba (annak termékébe, készítményébe, szolgáltatásába) vetett bizalmának megingatására.
5. Tilos üzleti titkot tisztességtelen módon megszerezni vagy felhasználni, illetőleg a versenytárs hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozni (üzleti titoksértés).

Ugyancsak tiltott és szankcionálandó tevékenység az üzleti titoksértés bizonyított előkészülete és kísérlete.
6. Üzleti titoksértésnek minősül különösen:
  - a) ha az adatot, vagy információt a vertikum alanya alkalmazottjától, megbízottjától, üzleti partnerétől jogosulatlanul szerezték meg;
  - b) ha a vertikum alanya saját üzletkörének bővítése, illetőleg piaci forgalmának növelése érdekében tisztességtelenül használja fel más üzletfelének termékskálájára, árképzésére, konkrét termékére vagy készítményére vonatkozó információit, adatait függetlenül attól, hogy azokat milyen módon szerezte meg, illetve azok hogyan jutottak tudomására;

- c) ha a vertikum alanya a versenytárs üzletfelei névsorát tisztességtelen módon megszerezve azt saját üzletköre bővítésére használja fel, vagy ha a versenytárshoz érkező megrendeléseket tisztességtelenül megszerzi;
  - d) ha az üzleti titok megszerzésére üzleti tárgyalások ajánlattételek során, vagy kipróbálás révén került sor anélkül, hogy a felek utóbb szerződést kötöttek volna.
7. A VSZT tagja jogosult a versenytársnak, a közigazgatási szerveknek és hatóságoknak, a VSZT-nek vagy üzleti partnerének átadott adatait és egyéb információit üzleti titoknak minősíteni.
8. Tilos máshoz olyan tisztességtelen felhívást intézni, amely kifejezetten egy harmadik személlyel fennálló gazdasági kapcsolat felbontását, vagy ilyen kapcsolat létrejöttének megakadályozását célozza. Ilyen felhívást címzettlenül is tilos tenni. Ennek minősül a saját termék felajánlása, annak közlésével, hogy a címzettnek a versenytárssal már fennálló gazdasági kapcsolata (szerződése) hogyan szüntethető meg.
9. Tilos az olyan árukapcsolás, amely üzleti ajánlat elfogadását attól teszi függővé, hogy az üzleti partner (ajánlattevő) a versenytárssal fennálló üzleti, (partneri) viszonyát megszünteti. Önmagában nem minősül árukapcsolásnak, ha a vertikum alanya valamely piaci magatartást csak több - együttesen fennálló - feltétel esetén tanúsít.
10. Tilos a vetőmagvertikumhoz tartozó bármely terméket vagy készítményt, szolgáltatást, ismertetőt, csomagolást olyan jellegzetességgel, különösen névvel, szlogennel, felirattal, megjelöléssel forgalomba hozni, amelyről a versenytársat, annak szolgáltatásait, termékeit, vagy megoldásait szokták felismerni (bitorlás). Ugyancsak tilos a versenytárs által gyártott, előállított, forgalomba hozott jellegzetes tulajdonságokkal rendelkező termék vagy jellemző eljárás utánzása.
11. Bitorlásnak minősül a még forgalomba nem hozott termékek, készítmények vagy szolgáltatások, nem alkalmazott és nem ismert árkalkulációk, szerződési feltételek, tarifák, üzleti és lebonyolítási megoldások utánzása is.
12. Nem minősül bitorlásnak a jellegzetes jegyek alkalmazása, ha ahhoz a versenytárs hozzájárult. Ugyancsak nem bitorlás a szakmai megoldások megállapodáson nyugvó, egységes alkalmazása, különösen akkor, ha kidolgozására, alkalmazására, bevezetésére vagy ajánlására a VSZT, vagy a vetőmagágazat illetékes szervének döntése alapján kerül sor.

13. Tisztességtelen az a piaci magatartás, amelynek révén az erőfölényben lévő versenytárs indokolatlanul rákényszeríti másra a szerződéses kapcsolatokban az egyoldalú előny, vagy a hátrányos feltétel elfogadását, illetve az általános szerződési feltételek vállalását. Ide értendő az a magatartás is, ha az erőfölényben lévő versenytárs a szolgáltatást nem a meghirdetett árérték végi, önhatalmúlag változtatja, illetve szabja meg, ha az erőfölényben lévő versenytárs a gazdasági kapcsolat létesítésének tényleges szándékával adott nyilatkozatra csak általános, határozatlan ígéretet tesz, vagy szerződésnek jogi értelemben nem minősülő olyan megállapodás megkötésére mutat csak hajlandóságot, amelyből a másik fél részére jogi úton érvényesíthető igények nem származnak. Tisztességtelen piaci magatartásnak minősül az is, ha az erőfölényben lévő versenytárs szállít ugyan, de a gazdasági kapcsolat jellegének megfelelő szerződés megkötésétől elzárkózik.
14. Tisztességtelennek minősül az a piaci magatartás, amelynek során a gazdasági erőfölényben lévő versenytárs más versenytársat azon törekvésében akadályoz, hogy a terméket a kereskedő megkerülésével közvetlenül a termelőtől szerezze be.
15. A gazdasági erőfölényben lévő versenytárs más versenytárral a szerződéskötést indokolatlanul nem tagadhatja meg.
16. Tisztességtelen piaci magatartásnak tekintendő a gazdasági erőfölényben lévő versenytárs által az indokolatlan egyoldalú előny kikötése. Ilyennek minősül különösen a tényleges teljesítést megelőzően az ellenérték megfizetésének kikötése, valamint a szerződésszegésért való felelősség indokolatlan korlátozása, vagy kizárása.
17. Tisztességtelen piaci magatartás a gazdasági kapcsolat jellege és a szakmai szokások által nem indokolt, egyoldalú előny olyan formában történő kikötése is, amely a teljesítés ütemezésében, a választékban, vagy a megrendelt mennyiség és az erőfölényben lévő versenytárs tényleges teljesítési hajlandósága közötti különbségben jelenik meg.
18. Tisztességtelennek tekintendő az erőfölényben lévő versenytárs azon igénye, hogy partnere ugyanazon termékre nézve mással ne lépjen gazdasági kapcsolatba, különösen akkor, ha az erőfölényben lévő versenytárs ennek folytán indokolatlanul ékelődik - saját teljesítmény nélkül - a termék előállítója és felhasználója közé.
19. Tisztességtelen piaci magatartásnak minősül a piaci gyakorlattól indokolatlanul eltérő, hosszú ideig tartó ajánlati kötöttség kikényszerítése.

20. Tisztességtelen és ezért tilos műszaki dokumentációt, technológiai leírást, illetve nem saját szellemi terméknek minősülő anyagot engedély nélkül felhasználni, kiállításon vagy termékbemutatón a kiállítótól kapott prospektus, tájékoztatás, prototípus bemutatás, természetstechnológia vagy egyéb információ alapján a terméket előállítani, vagy az eljárást használatba venni.

21. Tilos kellő szakértelem, felkészültség nélkül bármilyen tevékenységet végezni a vertikum alanyainak, ide értve a fogyasztókat is.

Nem megengedett, ha a versenytárs

- azáltal jut tisztességtelen előnyhöz, hogy nem tartja be a szabályokat, engedély nélkül is végez tevékenységet, a tevékenység végzéséhez előírt és elvárható feltételekkel nem, vagy csak hiányosan rendelkezik;
- úgy tesz szert versenyelőnyre, hogy a közteherviselés reá vonatkozó részét nem, csak részben vagy késedelmesen teljesíti (különösen vonatkozik ez az adók, járulékok, illetékek, tagdíjak kiegyenlítésére);
- kifizetései és azok nyilvántartásai során nem tartja be a pénzforgalomra vonatkozó előírásokat különösen, ha nagy összegű készpénzforgalmat valósít meg, ha számla nélküli ügylet, vagy nem legálisan foglalkoztatott, vagy fizetett munkavállalóval kapcsolatos.

22. Szigorúan tilos a partnerek, fogyasztók, vásárlók, versenytársak megvesztegetése, a versenytársak sem pénzt, sem jelentősebb értékű ajándékot (promóciós anyagot) nem adhatnak a vásárlónak azért, hogy őt válasszák.

VII. A MEGTÉVESZTÉS TILALMA

1. Tilos a fogyasztókat, a vetőmagvertikumhoz tartozó bármely jogalanyt, közigazgatási szervet, üzleti partnert, illetve a sajtót bármilyen formában megtéveszteni illetve tévedésben tartani (megtévesztés).

2. Megtévesztésnek minősül különösen:

- a) a valóságnak nem megfelelő állítás;
- b) a termékre, készítményre, árura, vagy eljárásra utaló lényeges körülmények elhallgatása;
- c) az egyes elemeket kiragadó, hamis összehasonlítás;
- d) a megalapozatlan várakozás keltése, az írásbeli dokumentumoktól eltérő szóbeli ígéret vagy információ;

- e) a fogyasztó, vásárló vagy megrendelő kiszolgáltatottságát vagy hiszékenységét kihasználó bármely magatartás;
- f) az adott termékek, áruk, készítmények, vagy eljárások reális paramétereit meghaladó direkt vagy közvetett ígéret;
- g) az információ olyan megfogalmazása, amely - nyelvi, nyelvhelyességi, fogalmazásbeli illetve stílusokra visszavezethetően - nem egyértelműen közérthető;
- h) "új" jelző használata olyan termék, áru, készítmény, vagy eljárás esetében, amelynek hazai forgalomba hozatalát, vagy bevezetését követően két év már eltelt változatlan termék vagy eljárás esetén;
- i) megtévesztésre alkalmas, hiányos tájékoztatás, a lényeges információk eltitkolása, azok aránytalan mértékben való megjelenítése és a megtévesztő árujelző.

VIII. A VERSENYKORLÁTOZÁS TILALMA

1. Tilos a vetőmagvertikum alanyai között olyan megállapodáson alapuló, összehangolt magatartás, amely a piaci verseny korlátozását vagy kizárását eredményezheti (kartelltilalom).
2. A kartelltilalomba ütközik különösen:
  - a) a termékek, áruk, készítmények, szolgáltatások vagy eljárások árának egységes meghatározása /árkartell/;
  - b) a piac megállapodáson alapuló felosztása /rajonizálás/;
  - c) a fogyasztók meghatározott körének /ideértve a vetőmagvertikum bármely alanyát is/ nem jogi, etikai vagy szakmai alapon való kizárása a vertikum termékei és készítményei illetve szolgáltatásai fogyasztásának, felhasználásának, igénybevételének lehetőségéből;
  - d) a piacon forgalmazható termékek, áruk, készítmények, szolgáltatások, vagy eljárások számának korlátozása /kontingentáló kartell/;
  - e) a piacra lépés korlátozása vagy más versenytárs hátrányba hozatala, különösen a vertikumban elfoglalt szerep és jelentőség kihasználásával.
3. Megengedhetetlen és a tisztességes piaci versenyt alapvetően sérti, ha a vetőmagvertikum bármely olyan piaci szereplője, aki /amely/ maga is üzletszerűen /folyamatosan, nyereségérdekeltséggel, saját kockázatára/ folytat a vertikumba tartozó szakmai tevékenységet, egyben hatósági jogkört is gyakorol, vagy bármely más módon közvetlen, államhatalmi jellegű befolyással bír versenytársai üzletpolitikájára.

4. Az 1., 2., és 3. pontokban foglaltak nem alkalmazhatók, ha a Ptk. másként rendelkezik, vagy ha az agrárpiaci rendtartásról szóló jogszabályokban megfogalmazott piaci szabályozási rendelkezésekkel ellentétes.

IX. AZ ERŐFÖLÉNNYEL VALÓ VISSZAÉLÉS TILALMA

1. Tilos a vetőmagvertikum sajátosságaiból eredő gazdasági erőfölénnyel vagy a megszerzett piaci erőfölénnyel illetőleg a bármely okból eredő sajátos helyzettel visszaélni.
2. Tilos indokolatlan, egyoldalú előnyt vagy nyilvánvalóan hátrányos szerződési illetve forgalmazási feltételek elfogadását kikényszeríteni.
3. Tilos az olyan magatartás, amellyel a vertikum bármely alanya a helyzetéből adódóan bármely alanyi jog gyakorlását vagy annak érvényre juttatását valamely eszközzel csorbítani, korlátozni, szűkíteni vagy megakadályozni próbálja.
4. Tilos a terméket, árut, készítményt, szolgáltatást, vagy eljárást indokolatlanul alacsony áron, tömegesen kínálni (dömping).

X. REKLÁM- ÉS INFORMÁCIÓETIKA

1. A reklám magába foglal minden olyan tevékenységet, amelynek célja a vetőmag termékekre és szolgáltatásokra történő figyelemfelhívás, a beszerzés, a fogyasztás az alkalmazás növelése, elterjesztése érdekében. A reklámnak úgy kell megjelennie, hogy világosan kitűnjön valódi célja.
2. A reklámtevékenységre vonatkozó előírásokat alkalmazni kell a nyomtatott anyagok, hirdetések /elektronikus és nyomtatott sajtóban, közterületen elhelyezett hirdetések/, rendezvények /kiállítások, vásárok, konferenciák, szimpóziumok/, reklám és reprezentációs célú ajándékozás, eladáshelyi reklám és valamennyi olyan hasonló eszköz tekintetében, amely az előző pontban említett célt szolgálja, így különösen:
  - a) a vertikumhoz tartozó termékek, vagy szolgáltatások reklámozása a fogyasztók és a vetőmag szakma alanyai felé;
  - b) a mintaadás;
  - c) a rendelést vagy beszerzést ösztönző, nem jelentős értékű ajándékozás;
  - d) olyan reklámozás jellegű összejövétel, rendezvény szervezése, illetve szponzorálása, amelyben kifejezetten a forgalmazásban érdekelt személyek vesznek részt;
  - e) rendezvények, szakmai előadások, vitafórumok, konferenciák, szimpóziumok tartása, szervezése, az ezeken való részvétel;
  - f) üzemlátogatások, referencia, reklám PR-film vetítés.
3. Hangsúlyozottan nem tartozik a reklám körébe:
  - a) feliratozás, címkézés, használati utasítás azon termék, készítmény, termék és szolgáltatás esetében, amikor az általánosnál szigorúbb, speciális jogszabályi rendelkezéseket kell betartani;
  - b) kifejezetten informatív jellegű, tényközlő közlemény és referencia anyag /pl. árlista/;
  - c) bármilyen témájú és bármilyen formában tett mögöttes célt nem tartalmazó tudományos nyilatkozat, állásfoglalás.
4. Nem etikus bármely termék, készítmény vagy szolgáltatás jogszabálysértő reklámozása.
5. Tilos a megtévesztő reklám. Megtévesztésnek minősül különösen:
  - a) termék vagy szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolt olyan következmény vagy megoldás kilátásba helyezése, amelynek bekövetkezése kétséges, kizárt, vagy bizonytalan;

- b) különlegesnek vagy egyedinek hirdetni a terméket vagy szolgáltatást, ha ez nem felel meg a tényeknek;
  - c) kizárólagosnak hirdetni olyan paramétert, amit más termék vagy szolgáltatás is nyújt;
  - d) a termék vagy szolgáltatás indokolatlan feldicsérése.
6. Tilos az olyan reklám, amely a VSZT tagjának tevékenységét, termékét vagy szolgáltatását más versenytárséval hasonlítja össze, vagy sugallja az ilyen összehasonlítást.
A reklám alapját nem képezhetik olyan önkényes, elfogult, a legelemibb szakmai előírásokat is mellőző "összehasonlító" tesztelések, amelyek nem felelnek meg a tudomány aktuális állása szerinti metodikai követelményeknek. Alapkövetelményként kell kezelni a hivatalos standardokhoz történő viszonyítást.
7. Tilos az olyan reklám vagy kampány, amely bármely területen a piac monopolizálására irányul.
8. Tilos minden olyan reklám, ami bármely termék vagy szolgáltatás bojkottjára irányul vagy ilyen hatást válthat ki.
9. Tilos olyan állandó reklámmondat, vagy szöveg /szlogen/ használata, amely más versenytárs már bevezetett reklámszlogenjére utal vagy azzal összetéveszthető.
10. A VSZT tagjai és a nevükben eljáró képviselőik sajtó- és közszereplése nem sértheti az egyeztetett szakmai érdekeket és a VSZT és annak tagjai nyilvánvaló érdekeit.
11. Nyilvánosság előtt tett nyilatkozatokban kerülni kell a vetőmagvertikum szereplői negatív megítélését, az ilyen értékítéletet sugalló összehasonlítást.
A vetőmagvertikum piacának szereplői nem foglalhatnak állást a nyilvánvalóan más piaci szereplők érdekkörébe tartozó ügyekben.
12. Tilos a VSZT adatainak és információinak döntés előtti nyilvánosságra hozatala.
13. A reklámnak a termékek vagy szolgáltatások racionális felhasználását, illetve igénybevételét kell elősegítenie, az információkat objektíven, az egyes tulajdonságok eltúlzása nélkül kell közölnie.

14. Megengedhetetlen az olyan reklám, amelynek során a reklámozó olyan termék kizárólagos forgalmazójaként tünteti fel magát, amely a versenytársaknál is beszerezhető, vagy pártatlan szervezet erre vonatkozó vizsgálata nélkül a "legjobb"-ként, "legnagyobb"-ként hirdeti magát vagy termékeit.
15. Tisztességtelen és tilos az olyan prospektussal vagy szóróanyaggal történő reklámozás, amelyen a versenytárs termékét sajátként tüntetik fel, illetve olyan látszatot keltenek, mintha az saját termék lenne.

XI. ELJÁRÁSI SZABÁLYOK, SZANKCIÓRENDSZER

1. A VSZT etikai fóruma a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács Etikai Bizottsága (továbbiakban: EB). Az EB szervezetére és működésére vonatkozó szabályokat a VSZT alapszabálya, a Közgyűlés és az Elnökség határozatai, valamint a jelen Kódex határozza meg. Az EB szükség szerint ülésezik, összehívására az EB elnöke jogosult.
Az EB operatív, a bejelentések konkrét kivizsgálását végző testület, amely e fő tevékenységén túl jogosult etikai területre tartozó észrevételeket, ajánlásokat megfogalmazni a VSZT és annak Elnöksége részére.
Operatív jellegéből adódóan 5 tagú, tagjai között különböző szakterületek képviselői foglalnak helyet. A kivizsgálandó esetektől függően, szükség szerint szakértőket vonhat be munkájának minél hatékonyabb ellátására.
2. A VSZT tagjai kötelezettséget vállalnak arra, hogy a vélelmezetten a jelen Kódexbe ütköző magatartás esetén a felmerült vitás kérdés rendezését az EB fórumán kísérlik meg, amennyiben nem sikerült egymás között egyezsége jutniuk.
3. Az EB tagjait a Küldöttközgyűlés választja, megbízatásuk 5 évre szól. Az EB tagjai maguk közül egyszerű szótöbbséggel – saját, eseti döntésük szerint nyílt vagy titkos szavazás útján – elnököt választanak. Az EB-t a VSZT Titkársága folyamatosan köteles segíteni mind az EB működésében, mind pedig konkrét ügyek elbírálása során.

4. Az EB az eljárást kérelemre köteles megindítani. Az EB előtt a VSZT bármely tagja, az EB bármely tagja, bármely közigazgatási szerv és állami hatóság továbbá a VSZT Elnöksége, a VSZT elnöke és alelnöke jogosult eljárást kezdeményezni.
5. Az eljárást az EB-nek vagy az EB elnökének címzett, a VSZT Titkárságához benyújtott írásbeli kérelemmel kell kezdeményezni. Az eljárás a kérelemnek a VSZT Titkárságához, vagy az EB elnökéhez történő beérkezésének időpontjában indul. A kérelemben egyértelműen, félre nem érthető módon, világosan és szabatosan meg kell fogalmazni a kifogásolt magatartást, cselekményt, nyilatkozatot, stb., pontosan megjelölve azt, hogy mit vizsgáljon az EB és mire irányuljon az EB etikai orvoslata. A kérelemnek minden olyan tény és adatot tartalmaznia kell, ami az ügy megítélése szempontjából jelentős.
6. Az EB elnöke a kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül, írásban, érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja az eljárás folytatását és az eljárást megszünteti, ha
  - a) a kérelem nyilvánvalóan alaptalan;
  - b) a kérelem homályos, találgatásokra vagy feltételezésekre okot adó bejelentés;
  - c) a kérelem benyújtására okot adó cselekmény óta 120 nap eltelt.
7. Ha a kérelmező álláspontja szerint a visszautasítás indokolatlan, a kérelmező jogorvoslattal élhet, amelyet írásban, indoklással kell benyújtani a VSZT Titkárságához, a VSZT Elnökségéhez címezve. A VSZT Elnöksége soron következő ülésén dönt az eljárás folytatásáról.
8. Az EB elnöke összehívja az EB-t abban az esetben is, ha a 6. c) pont szabályozása alapján megszüntette az eljárást, de úgy ítéli meg, hogy a felvetett probléma igényli az EB állásfoglalását. Ebben az esetben az EB vizsgálatot folytat, amelyben a VSZT tagjai és tisztségviselői kötelesek közreműködni, marasztaló határozatot azonban nem hozhat.
9. A vetőmagvertikum szempontjából általános jelentőségű ügyekben az EB állásfoglalása (döntése) időbeli megkötés nélkül kérhető. Ezekben az ügyekben az EB véleményét nyilvánít, szankciót azonban nem alkalmazhat.
10. Ha az eljárás folytatódik, az EB elnöke a kérelmet megküldi valamennyi érintett, illetve ellenérdekű félnek.

11. A vitás ügyben érintett vagy ellenérdekű fél az ügygel kapcsolatos, részletesen kifejtett álláspontját előkészítő iratban köteles az EB elnökének megküldeni a kézhezvételtől számított 15 munkanapon belül.
12. Az EB a konkrét vitás ügyet tárgyaláson bírálja el, amit a VSZT elnöke készít elő. A 10. pontban meghatározott, a panaszolt részére küldött értesítéstől számított 30. és 45. munkanap közötti időpontra az EB elnöke összehívja az EB ülést az ügy elbírálása céljából. A meghívóhoz csatolja a rendelkezésre álló iratokat, vagy azokat elektronikusan küldi meg az EB tagjainak.
13. Az EB eljárásában a természetes személy érintett fél személyesen, a szervezet törvényes képviselője útján vesz részt. Az eljárásban bármelyik fél jogosult arra, hogy meghatalmazottja vagy jogi képviselője járjon el helyette, illetve képviselje az eljárás során vagy meghatározott eljárási szakaszban, illetve cselekménynél. A képviselőre és meghatalmazásra a Polgári Törvénykönyv és a Polgári Perrendtartás vonatkozó rendelkezései megfelelően irányadóak.
14. Az EB tárgyalása nem nyilvános. Azon az EB tagjain kívül csak a kérelmező, a panaszolt, és az ügyben érintett egyéb személyek, valamint a jegyzőkönyvvezető és meghallgatásuk idejére a tanúk, illetve szakértő/k/vehetnek részt. A részvétel lehetőségéről a kérelmező és a panaszolt meghallgatását követően az EB dönt.
15. Az EB határozatképes, ha legalább 3 tagja jelen van. A szabályszerűen értesített felek és érdekelték távolléte a tárgyalás megtartását és az ügy érdemi elbírálását nem akadályozza.
16. A tárgyalást az EB elnöke vezeti. Összeférhetetlenség, távollét esetén az EB dönt arról, hogy a tárgyalást az EB melyik tagja vezesse.
17. A tárgyalás megnyitása után az EB elnöke előadja az ügy lényegét tartalmazó összefoglalót. A felek illetve képviselőik és az érdekelték az ügygel kapcsolatos álláspontjukat kölcsönösen szóban adják elő.
18. Az EB az eljárás során bármelyik fél kérésére és költségére illetve saját döntése alapján szakértőt kérhet fel a vita eldöntésében való közreműködéshez. A szakértő személyéről - az ügyben nem érintett független szaktekintélyek közül választva - az EB dönt.

19. Az EB tagjai jogosultak a VSZT tagok alkalmazottainak, megbízottainak és a velük munkavégzésre irányuló jogviszonyban állóknak személyes meghallgatására, a tárgyalat ügygel összefüggő bármilyen iratok bekérésére.

20. Az ügyet lehetőség szerint egy tárgyaláson, a lehető legrövidebb határidőn belül be kell fejezni.

21. A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek tartalmaznia kell a tárgyalás időpontját és helyét, a felek, vagy a tárgyaláson részt vett képviselőik, az egyéb érdekeltek, az EB tagjai és a jegyzőkönyvvezető nevét, továbbá az elhangzott nyilatkozatokat. A hangosan diktált jegyzőkönyvre a felek észrevételeket tehetnek, amelyeket szintén jegyzőkönyvbe kell foglalni. A jegyzőkönyvet a tárgyaláson elnöklő EB tag és a jegyzőkönyvvezető írja alá.

22. Az EB az eljárás során megállapított tények alapján indokolással ellátott határozatot hoz. Elmarasztaló döntés esetén az EB kezdeményezheti az illetékes szervnél a szükséges intézkedések megtételét.

23. Az EB határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén a tárgyalást vezető EB tag szavazata dönt. A döntésben résztvevők jogosultak a döntéshez külön véleményt csatolni.

24. Az EB 15 napon belül írásba foglalt határozatát a feleknek kell kézbesíteni. Az eljárás során keletkezett iratokat az EB Elnöke a VSZT Titkárságának adja át.

25. Az EB döntése ellen a VSZT Elnökségéhez halasztó hatályú fellebbezéssel lehet élni az írásba foglalt határozat kézhez vételétől számított 15 napon belül. Az Elnökség határozata ellen fellebbezésnek helye nincs. Az Elnökség a fellebbezést soron következő ülésén köteles tárgyalni.

26. Az EB vagy az Elnökség végrehajtandó határozatát az érintett tag köteles tudomásul venni, azt maradéktalanul végrehajtani, és a jogkövetkezményeket viselni.

27. Egyedi ügyben az EB tagjaként vagy szakértőként összeférhetetlenség miatt nem vehet részt az eljárásban, aki

- bármely, az eljárásban félként szereplő személlyel munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, megbízási jogviszonyban, vagy magánszemélyként más szerződéses, vagy rokoni kapcsolatban áll,
- az eljárásban félként szereplő személy, vagy cég magasabb vezetőállású dolgozójának, vagy tisztségviselőjének közeli hozzátartozója,
- akitől az ügy elfogulatlan elbírálása nem várható.

28. Az EB tagja, illetve a szakértő a személyét érintő összeférhetetlenség fennállását köteles haladéktalanul az EB elnökének tudomására hozni.

29. Az EB Elnöke a személyét érintő összeférhetetlenségi ok fennállásáról köteles az EB tagjait értesíteni.

30. Az EB objektíven, legjobb tudása és lelkiismerete szerint, függetlenül, a Kódex előírásai és szellemisége szerint köteles eljárni.

31. Az Etikai Bizottság az alábbi szankciókkal élhet:

- a) Határozatával megállapítja a Vetőmag Szövetség és TermékTanács Etikai Kódexének megsértését és figyelmezteti, vagy megrovásban részesíti az elmarasztalt felet, felhívja figyelmét a Kódex rendelkezéseinek jövőbeni maradéktalan betartására.
- b) Elrendelheti, a 38/a pontban hivatkozott határozat nyilvánosságra hozatalát a VSZT hivatalos lapjában.
- c) Indítványozhatja az Elnökségnek a VSZT tag tagsági viszonyának legfeljebb 1 éves időtartamra való felfüggesztését és a VSZT tagsági viszonyt igazoló „Tanúsítvány” ugyanilyen időre történő ideiglenes visszavonását.
- d) Indítványozhatja az Elnökségen keresztül a Közgyűlésnek a tag kizárását és a VSZT tagsági viszonyt igazoló „Tanúsítvány” végleges visszavonását.
- e) Eljárás kezdeményezését javasolja bíróság vagy más közigazgatási szerv, hatóság, hivatal felé.

32. Az EB a megállapított vétség súlyosságától és körülményeitől függően a 38. pontban írott szankciókat együttesen is alkalmazhatja.

33. A vetőmagvertikum valamennyi alanya ellen - függetlenül azok VSZT tagsági viszonyától – amely a jelen Kódex bármelyik olyan rendelkezését sérti meg, amely egyidejűleg jogszabály, vagy egyéb hatósági előírás megsértését is jelenti, az EB kérelem hiányában is hivatalból fellephet és a hatóságoknál, közigazgatási szerveknél kezdeményezheti a jogsértő felelősségre vonását.

34. A VSZT - a jogszabályok, így különösen a személyiség és a személyi adatok védelmére vonatkozó jogi normák tiszteletben tartásával - alapos gyanú esetén jogosult tájékozódni olyan személyekről és szervezetekről, amelyek tevékenysége, illetve akiknek magatartása veszélyezteti a vetőmagvertikum etikus és jogszabályoknak megfelelő működését.

XIII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A jelen Etikai Kódex szabályainak végrehajtása és betartatása felett a VSZT Elnöksége és az VSZT Etikai Bizottsága őrökdi.
2. A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács Etikai Kódexe 2010. szeptember 23. napján lépett hatályba azzal, hogy azt a Küldöttközgyűlés a reá vonatkozó szabályok szerint elfogadta.
A jelen Etikai Kódex rendelkezéseit a hatálybalépés napjától kell alkalmazni, azzal, hogy a Kódexnek visszamenőleges hatálya nincs.

Budapest, 2010. szeptember 23.

Takács Géza
elnök